

Urška Repinc, Romana Fekonja, Tatjana Lukovnjak in Barbara Hanuš. Profesorice Prve gimnazije Maribor so predstavile plakat in priročnik za spoznavanje Evropske unije v predšolskem obdobju.

Pokazale smo, da se na področju spodbujanja pismenosti v Sloveniji veliko dogaja. Slovenija bo organizatorica naslednje evropske konference o pismenosti. Ob zaključku konference je Petra Potočnik vse povabila na 24. Evropsko konferenco o pismenosti, ki bo julija 2026 potekala v Ljubljani. Organiziralo jo bo Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS v partnerstvu z Bralnim društvom Slovenije in ostalimi sodelavci s področja bralne kulture. Naslov konference je že določen: *Pismenost: vrata v boljši svet*.

■ BARBARA HANUŠ

SLAVISTIČNI ZNANSTVENI PREMISLEKI 7: PREUČEVANJE OTROŠKE IN MLADINSKE KNJIŽEVNOSTI

Oddelek za slovanske jezike in književnosti je v sodelovanju s Slavističnim društvom Maribor organiziral 7. mednarodno konferenco *Slavistični znanstveni premisleki* z naslovno temo *Preučevanje otroške in mladinske književnosti*. Konferenca je potekala 16. in 17. maja 2024 na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru.

Simpozij je odprl tri zaokrožene entitete, ki so dokaj samostojne in hkrati soodvisne: (1) terminološka vprašanja, povezana z otroško in mladinsko književnostjo: tematologija, književne vrste in oblike bralnih gradiv, kanonizacija, medbesedilnost; (2) vrednotenje otroške in mladinske književnosti, temeljni kriteriji; (3) teorije bralnega razvoja

in branja: starost naslovnikov oz. razvitost sposobnosti bralne pismenosti mladega bralca ali bralke; kriterija dolžine besedila in števila različnih besed v besedilu (povezava z gradniki bralne pismenosti, zlasti z gradniki besedišče, razumevanje besedila, kritično branje).

Simpozij je naslavljal naslednja vprašanja:

- definiranje terminov otroška književnost – mladinska književnost – književnost za mlade odrasle,
- književne vrste v otroški in mladinski književnosti,
- književni žanri in žanrski sinkretizem,
- oblike knjig: slikanice (tudi slikanice brez besedila), stripi, ilustrirane knjige in knjige brez ilustracij,
- multimodalnost,
- jezik v otroški in mladinski književnosti,
- kriteriji kakovosti v različnih izborih (nagrade, šolsko branje, branje za zabavo),
- starostna stopnja in bralna zmožnost, razumevanje prebranega, odziva na prebrano,
- didaktika otroške in mladinske književnosti.

Simpozija se je udeležilo 55 referentov, ki so predstavili 40 referatov (zaradi oddaljenosti nekaj tudi na daljavo). Jeziki simpozija so bili vsi slovanski jeziki in angleščina, enako je veljalo tudi za zbornik povzetkov, ki je dostopen na povezavi <https://szp7.ff.um.si/>. Konference so se udeležili referentke in referenti iz Slovenije, Hrvaške, Srbije in Makedonije. Mednarodnemu programskemu odboru je predsedovala red. prof. dr. Dragica Haramija.

V zadnjih nekaj letih se kažejo – ne samo na Slovenskem – bistvene spremembe pri nastajanju, oblikovanju, izdajanju in vrednotenju literarnih del, ki sodijo v otroško in mladinsko knji-

Naslovna ilustracija simpozija je delo Lile Prap.

ževnost. Bralni razvoj otrok, učencev in dijakov preučujejo različne stroke, zato je bil tudi nabor referentov zelo pester, kar so že ob odprtju ugotavljali govorci, red. prof. dr. Gorazd Bajc, prodekan za znanstvenoraziskovalno dejavnost, izr. prof. dr. Blanka Bošnjak, predstojnica Oddelka za slovanske jezike in književnosti UM FF, in izr. prof. dr. Mira Krajnc Ivič, predsednica Slavističnega društva Maribor. Slavnostni govornik je bil pisatelj Feri Lainšček, za literarni uvod je s pripovedovanjem poskrbela Vesna Radovanovič.

Predstavitve referatov so bile razdeljene v sedem širših sklopov: teorije multimodalnosti in z njimi povezanih slikanic, gledaliških in filmskih predstav za mlado občinstvo; pomen otroških in mladinskih klasičnih besedil in njihovo pojavljanje v drugih medijih; predstavitve avtorskih poetik in posameznih del iz zakladnice otroške in mladinske književnosti; priredbe za otroke in mladostnike z različnimi oviranostmi; poti in stranpoti pri prevajanju otroških in mladinskih literarnih del v slovenščino; jezikovne posebnosti v literarnih besedilih; didaktika književnosti.

Pokazalo se je, da bi morala strokovna javnost, sestavljena iz različnih strok, sodelovati pri oblikovanju kakovostnih bralnih priporočil za branje otroškega in mladinskega leposlovja in informativne literature za različne starostne skupine v vseh položajih učenja

(na formalni, neformalni in informalni ravni), pri čemer je nujno upoštevanje literarnozgodovinskih, literarnoteoretičnih in literarnoreceptijskih načel.

Prav tako smo referenti in referentke poudarjali nujnost strokovnega dialoga ob utemeljevanju in še posebej ob uvažanju relevantne terminologije.

■ RED. PROF. DR. DRAGICA HARAMIJA

POROČILO O IZBORU ZA DESETNICO 2024

Mariborska knjižnica, v okviru te Maja Logar in Marta Novak iz Službe za obdelavo gradiva, je na pobudo Društva slovenskih pisateljev 24. 1. 2024 podala sezname mladinskih knjig, ki so izšle med 1. 1. 2021 in 31. 12. 2023. Hkrati je bil pridobljen seznam članov Društva slovenskih pisateljev, teh je bilo na navedeni datum 330.

Na seznamu, ki je bil oblikovan po avtorjih za vsa tri leta hkrati, je bilo 1354 knjig.

Postopek priprave seznama: Najprej so bile s seznama izločene knjige tistih avtorjev, ki niso člani društva. Pri članih društva so bili izločeni ponatisi, ponovne izdaje knjig, antologije in izdaje knjig v tujih jezikih. Izločeno je bilo tudi tisto gradivo članov društva, ki ne sodi med leposlovje (informativne knjige) ter knjige, ki so bile za nagrado desetnica že nominirane. Izločene so tudi vse knjige članov žirije za desetnico, ker s knjigami ne morejo kandidirati za nagrado. Kriterije, zapisane v Statutu o nagradi desetnica, v letu 2024 izpolnjuje 132 knjig.

Komisijo za nagrado desetnica 2024 sestavljajo: Igor Bratož, Mateja Gomboc, Petra Kolmančič, Tomo Podstenšek, Magdalena Svetina Terčon (predsednica).